

دستورالعمل اخذ ضمانت‌نامه جهت افزایش سقف صادراتی بازرگانان

سازوکار اخذ ضمانت‌نامه جهت افزایش سقف صادرات بازرگانان در سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری در 6 بند شامل «افراد مشمول»، «مبلغ متناسب ضمانت‌نامه»، «شرایط ضمانت‌نامه»، «نحوه اخذ»، «تشخیص عدم ایفای تعهد» و «نحوه وصول/ابطال» به قرار زیر ابلاغ می‌گردد.

بند 1. افراد مشمول:

حداقل شرایط لازم برای دریافت ضمانت‌نامه جهت افزایش سقف صادرات بقرار زیر است:

- هر بازرگان می‌تواند تنها یک ضمانت‌نامه فعال در سیستم داشته باشد
- میزان بازگشت ارز صادرات بازرگان باید بیشتر از حداقل مجاز تعیین شده قانونی باشد.

بند 2. مبلغ متناسب ضمانت‌نامه:

پس از اعلام میزان سقف مورد نیاز بازرگان (بر حسب دلار) جهت افزایش سقف صادراتی در سامانه، مبلغ متناسب ضمانت‌نامه از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{مبلغ متناسب ضمانت‌نامه} = \alpha \times Rate_{risk} \times Z$$

در رابطه فوق به ترتیب:

الف- مقدار ضریب آلفا برای واحدهای غیرتولیدی از جدول زیر بدست می‌آید:

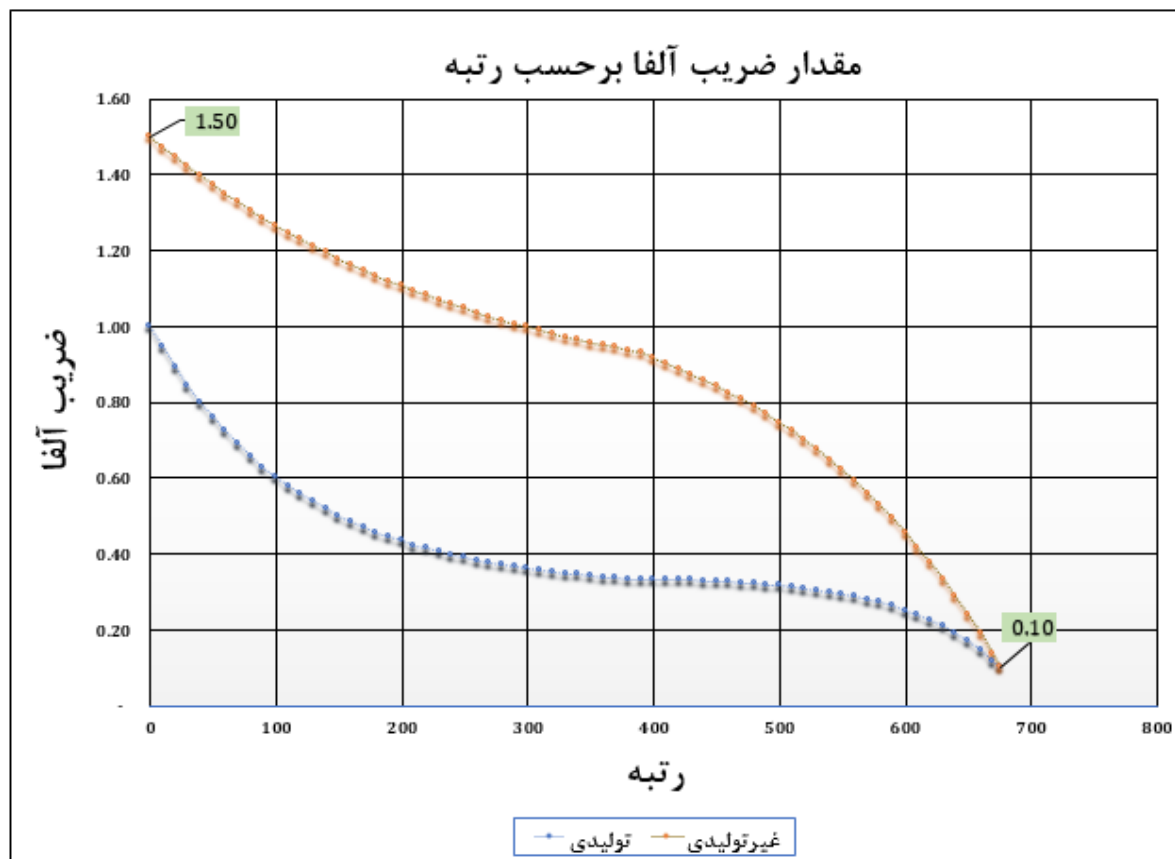
رتبه	کمتر از 400	رتبه‌های بیشتر از 400
آلفا	$(\frac{b}{\frac{رتبه-676}{a \cdot 676}} + c)$	$(-\frac{b}{\frac{-رتبه+676}{a \cdot 676}} + c)$
a	13.61	40
b	0.053	1.045
c	0.767	1.146

و برای واحدهای تولیدی از جدول زیر قابل محاسبه است:

رتبه	کمتر از 400	رتبه‌های بیشتر از 400
آلفا	$(\frac{b}{\frac{رتبه-676}{a \cdot 676}} + c)$	$(-\frac{b}{\frac{-رتبه+676}{a \cdot 676}} + c)$
a	318.24	6485.02
b	0.002	0.24

c	0.307	0.34
-----	-------	------

نمودار تغییرات ضریب آلفا برای واحدهای تولیدی و غیرتولیدی در شکل 1 آمده است:

شکل 1. نمودار تغییرات ضریب آلفا بر حسب رتبه

- 676: نشانگر بالاترین رتبه صادرکنندگان در سامانه است.
- برای بازرگان حقیقی و حقوقی با سابقه کارت بازرگانی کمتر از 12 ماه، مقدار ضریب آلفا برابر با 1 در نظر گرفته خواهد شد.

ب- مقصود از $Rate_{risk}$ ضریبی از نرخ ارز در سامانه ETS است که از مطابق رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$Rate_{risk} = b \times \text{نرخ ارز در سامانه مرکز مبادله طلا و ارز}$$

- نرخ ارز در سامانه نیما به نرخ روز ثبت درخواست صدور ضمانت‌نامه محاسبه می‌شود. همچنین مقدار ضریب b توسط سازمان توسعه تجارت بروز خواهد شد. در حال حاضر این ضریب برابر با 0.3 در نظر گرفته شده است.

ج- مقصود از Z میزان سقف درخواستی بازرگان است.

بند 3. اهم شرایط ضمانتنامه:

- 3-1. تاریخ سررسید ضمانتنامه 12 ماهه در نظر گرفته شود.
- 3-2. ضمانتنامه پس از صدور، امکان ابطال شدن ندارد مگر آن که بازرگان هیچ صادراتی بعد از صدور ضمانتنامه (افزایش سقف در سامانه) انجام نداده باشد و یا کل تعهدات خود در هنگام ثبت درخواست ابطال را مطابق «بند 5» این دستورالعمل تسویه کند. در صورت تایید سازمان توسعه تجارت و اعلام به مرجع صدور، ضمانت نامه ابطال می شود.
- 3-3. مبلغ متناسب ضمانتنامه برحسب فرمول «بند 2» محاسبه می شود که بازرگان ملزم به اخذ ضمانتنامه معتبر معادل آن از بانک عامل یا مرجع صدور ضمانتنامه می باشد.
- 3-4. 10 ماه پس از صدور ضمانتنامه، عدد سقف ضمانتنامه صفر خواهد شد. (ضمانت نامه تا تاریخ سررسید اعتبار دارد اما سقف حاصل از آن در دو ماه پایانی قابل استفاده نیست)
- 3-5. پذیرش ضمانتنامه جدید در طول مدت اعتبار در صورت جایگزینی با ضمانتنامه با مبلغ بالاتر امکان پذیر است.
- 3-6. تمدید سررسید ضمانت نامه در صورتی امکان پذیر است که تعهدات جدید سررسید شده رفع نشده نداشته باشد.
- 3-9. چنانچه اعتبار ضمانتنامه به اتمام رسد (در پایان ماه 12ام) و درصد عدم ایفای تعهد طبق رابطه «بند 5» بزرگتر از 40 درصد باشد، برای یک سال پس از اتمام اعتبار، اجازه استفاده مجدد از ضمانتنامه را نخواهد داشت.
- 3-10. چنانچه تا تاریخ اعتبار ضمانتنامه (در پایان ماه 12ام) ، بخشی از تعهدات جدید ایجاد شده بازرگان پس از صدور ضمانتنامه رفع نشده باشد (درصد عدم ایفای تعهد طبق رابطه «بند 5» بزرگتر از 0 باشد)، بعنوان یک شاخص منفی در رتبه بندی بعدی وی در سامانه لحاظ خواهد شد.
- 3-11. ضمانتنامه در وجه (ذینفع) «سازمان توسعه تجارت ایران» به شناسه ملی 14002956204 صادر می گردد.
- 3-12. حداقل میزان سقف درخواستی از طریق اخذ ضمانتنامه یک میلیون دلار می باشد.

بند 4. نحوه اخذ ضمانتنامه:

فرایند درخواست ضمانتنامه برای افزایش سقف صادراتی توسط سازمان توسعه تجارت اعلام می گردد.

بند 5. تشخیص عدم ایفای تعهد:

در تاریخ اتمام اعتبار ضمانت‌نامه یا تسویه زودتر از موعد، میزان عدم ایفای تعهدات بازرگان با در نظر گرفتن تعاریف زیر قابل محاسبه است:

- تعهدات ایفاننده بازرگان در لحظه صدور ضمانت‌نامه:
کل تعهدات در لحظه صدور ضمانت‌نامه $C_0 =$
میزان بازگشت ارز در لحظه صدور ضمانت‌نامه –
• تعهدات جدید بازرگان بعد از صدور ضمانت‌نامه:
کل تعهدات در لحظه صدور ضمانت‌نامه – کل تعهدات در لحظه اتمام اعتبار ضمانت‌نامه یا تسویه زودتر از موعد $C_{new} =$
(0, مانده سقف در لحظه صدور ضمانت‌نامه) $\max$ –
• میزان بازگشت ارز در لحظه صدور ضمانت‌نامه: R_0
• میزان بازگشت ارز در لحظه اتمام اعتبار ضمانت‌نامه، تسویه زودتر از موعد: R_f
بدین ترتیب میزان بازگشت ارز جدید بعد از صدور ضمانت‌نامه تا لحظه تسویه از رابطه زیر قابل محاسبه است:
 $\Delta R = R_f - R_0$: میزان بازگشت ارز جدید
• میزان کل سقف درخواستی بازرگان در دوره اعتبار: Z

در این صورت درصد عدم ایفای تعهدات از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\beta = \min \left(\frac{C_{new} + 0.6 \times C_0 - \Delta R}{Z}, 1 \right)$$

مقدار ضبط ضمانت‌نامه برابرست با:

$$\text{مقدار ضبط ضمانت‌نامه} = \beta * (\text{مبلغ متناسب ضمانت‌نامه})$$

بند 6. نحوه وصول/ابطال

ابطال و وصول (تسویه) ضمانت‌نامه صادراتی به دو حالت تقسیم می‌شود:

1. ابطال و وصول ضمانت‌نامه به درخواست بازرگان:

در این حالت تا «کمینه تاریخ درخواست ابطال یا انتهای ماه دهم» میزان تعهدات جدید بازرگان از زمان صدور ضمانت‌نامه و بازگشت ارز بازرگان تا تاریخ روز استعلام شده و چنانچه بازرگان هیچ تعهد جدیدی ایجاد نکرده باشد و یا درصد عدم ایفای تعهدات بازرگان طبق رابطه «بند 5» برابر صفر باشد، با تایید سازمان توسعه تجارت، ضمانت‌نامه ابطال می‌گردد و سقف حاصل از ضمانت‌نامه صفر می‌شود. در غیراینصورت امکان ابطال ضمانت‌نامه تا تاریخ سررسید وجود ندارد.

2. ابطال ضمانت‌نامه بصورت سیستمی در تاریخ سررسید:

در صورتیکه ضمانت‌نامه بازرگان قبل از اتمام اعتبار ضمانت‌نامه توسط خودش ابطال نشده باشد، تا «انتهای ماه دهم» میزان تعهدات جدید بازرگان از زمان صدور ضمانت‌نامه محاسبه شود و بازگشت ارز بازرگان در تاریخ سررسید ضمانت‌نامه اعلام و براین اساس درصد عدم ایفای تعهدات و مبلغ مورد نظر برای ضبط طبق رابطه «بند 5» محاسبه و ضبط می‌گردد. همچنین مابقی ضمانت‌نامه مسترد و ضمانت‌نامه ابطال می‌شود.